

Aan: de leden van de Vaste Kamercommissie VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
E cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 11 februari 1021
Kenmerk: 21-013
Onderwerp: Schriftelijk overleg wachttijden in de ggz, op 17 februari 2021
Contact: Mirjam Drost E Mirjam.drost@wijzijnmind.nl M 06 19973092

Geachte leden van de Kamercommissie van VWS,

Op 17 februari vindt er een schriftelijk overleg plaats over de wachttijden in de ggz. MIND stelt het zeer op prijs dat u op ons verzoek bent ingegaan om een overleg in te plannen over de wachttijden in de ggz.

Er worden in die aanpak stappen in de goede richting gezet, zoals de versnellers in de regio en regionale afspraken rond transfermechanismen. Tegelijkertijd zien dat gestelde doelen nog niet bereikt worden. Ondanks alle inspanningen die met name in het afgelopen half jaar gepleegd zijn, zien we nog te weinig perspectief voor de duizenden mensen die veel te lang moeten wachten op ggz-zorg. We beseffen dat de coronacrisis een zware wissel trekt op de ggz. We zien echter ook dat het afgelopen jaar naar schatting 80.000 minder verwijzingen naar de ggz hebben plaatsgevonden dan verwacht was, mogelijk ten gevolge van de lockdown in maart en in december. Voor de toekomst dreigt juist een extra toestroom naar de ggz. Daarom is het extra noodzakelijk dat er nu snel resultaten geboekt worden in de aanpak van wachttijden.

Volwaardige deelname VNG aan aanpak wachttijden is gewenst

Wachttijden kunnen alleen terug gedrongen worden als de druk op de ggz structureel verminderd wordt. Een goede samenwerking met gemeenten en het sociaal domein is daarbij essentieel. Een deel van de zorgvragen die nu bij de ggz terecht komt, kan goed of soms zelfs beter in het sociaal domein beantwoord worden. Daarnaast kunnen mensen eerder uitstromen uit de ggz, wanneer de aansluiting op ondersteuning vanuit het sociaal domein beter geregeld is. Om deze redenen zijn gemeenten een onmisbare partner in de aanpak van wachttijden.

MIND vindt het van groot belang dat de VNG volwaardig lid wordt van de stuurgroep wachttijden. Het is cruciaal om de aanpak wachttijden te plaatsen binnen een brede regionale aanpak voor de ggz-doelgroep onder regie van zorgverzekeraars én gemeenten. In het hoofdlijnenakkoord ggz is die brede aanpak vastgelegd, inclusief de inbreng vanuit cliëntperspectief. In de praktijk zie we hier nog te weinig van terug.

Is de staatssecretaris bereid om met de VNG in gesprek te gaan over een groter commitment van de VNG bij de aanpak van wachttijden in de ggz? Hoe beoordeelt de staatssecretaris de voortgang in de samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars t.b.v. de ggz-doelgroep en de inbreng van cliëntperspectief daarbij? Wat wil hij ondernemen om die voortgang te bevorderen?

Voortgang in de acht probleemregio's met versnellers

In de acht regio's met de langste wachttijden zijn in oktober versnellers van start gegaan om de aanpak van de wachttijden vlot te trekken. Deze versnellers zijn in beginsel aangesteld voor een half jaar met de mogelijkheid van een verlenging met nogmaals een half jaar. Voor Q4 2020 en Q1 2021 zijn concrete resultaatdoelen geformuleerd. MIND constateert dat in de meeste regio's vooruitgang wordt geboekt, en tegelijkertijd dat de resultaatdoelen voor Q4 2020 slechts gedeeltelijk gehaald zijn. We zien dat partijen in de regio's het moeilijk vinden om zich in gezamenlijkheid te verbinden aan concrete, meetbare resultaten en hiervoor ook eigen verantwoordelijkheid te nemen. Ook zien we dat slechts in één regio gesproken kan worden van een stevige inbedding van het cliëntperspectief. In twee regio's begint de inbedding van het cliëntperspectief goed op gang te komen. Bij de overige 5 regio's is er op onderdelen soms sprake van inbreng vanuit cliëntperspectief maar kan er nog niet gesproken worden van een goede inbedding. MIND vindt het belangrijk dat tijdig duidelijk wordt in welke regio's verlenging van de externe ondersteuning gewenst is en in welke regio's ingrijpen door de toezichthouders zoals de NZA of het IGJ meer de aangewezen weg is. Daarnaast vraagt MIND aandacht voor de voortgang in andere regio's. In de top-8 van regio's met lange wachttijden treden soms verschuivingen op en er zijn beslist meer regio's waar sprake is van structurele problemen met wachtlijsten.

Kan de staatssecretaris voor half maart duidelijkheid geven over de vervolgaanpak in de acht probleemregio's? Kan de staatssecretaris dan ook aangeven op welke wijze de toezichthouders zoals de NZA en IGJ hier pro actief op gaan handelen?

Voortgang implementatie transfermechanismen in alle regio's

Een cruciaal onderdeel van de aanpak wachttijden is dat afgesproken is dat in alle regio's per 1 januari de aanbieder met de grootste overschrijding van de Treeknorm de verantwoordelijkheid neemt voor het opzetten van transfermechanismen en dat eind maart in iedere regio een transfermechanisme operationeel is. Aan het transfermechanisme zijn criteria gekoppeld waaraan voldaan moet worden.

Ook op dit punt constateert MIND dat deze ontwikkeling kansen biedt voor een belangrijke doorbraak. Helaas worden de afspraken niet overal nagekomen. De definitie van transfermechanisme is daarbij van belang. In haar voortgangsbrief aan de staatssecretaris van december jl. heeft de stuurgroep een aantal belangrijke criteria vastgelegd van een transfermechanisme. Als we deze kenmerken als toetssteen gebruiken, dan kunnen we nog in weinig regio's een transfermechanisme vaststellen. MIND vindt het van groot belang dat de stuurgroep én VWS druk op de ketel blijven houden op de invulling en het tijdspad van de transfermechanismen.

Verwacht de staatssecretaris dat de transfermechanismen zoals omschreven door de stuurgroep wachttijden eind maart in alle regio's gerealiseerd zijn? Welke stappen onderneemt hij als de gemaakte afspraken op dit punt onvoldoende worden nagekomen?

Inzicht in en oplossingen voor capaciteitsproblemen in de ggz

De transfermechanismen helpen primair om verdeelproblemen in de ggz op te lossen, ofwel om de vraag naar ggz beter te verdelen over het beschikbare aanbod (beschikbare aanbieders). De tweede doelstelling is minstens even belangrijk: als we het aantal wachtenden en het aantal beschikbare behandelplaatsen goed in beeld hebben, krijgen we ook inzicht waar tekorten zitten in behandelcapaciteit. Dit vinden wij een goede ontwikkeling, MIND dringt er al langer op aan dat er een kwantitatief en kwalitatief overzicht van capaciteitsproblemen in de ggz nodig is. Dit overzicht moet leiden tot gerichte investeringen om de capaciteit voor behandeling (en begeleiding) voor specifieke cliëntgroepen te vergroten. We denken daarbij onder meer aan cliënten met trauma, autisme, dissociatieve stoornissen en persoonlijkheidsproblematiek. In november 2020 hebben de heer Renkema (Groen Links) en mevrouw Regterschot (VVD) hier ook een motie over ingediend. Deze motie is aangenomen (motie nummer 25424).

Kan de staatssecretaris aangeven wanneer de motie Renkema/Regterschot, nummer 25424, is gerealiseerd: een inzicht in de behandeltekorten en de benodigde behandelcapaciteit?

Wij hopen u hiermee voldoende voeding te hebben gegeven voor het overleg wachttijden. Indien u nadere informatie zoekt of met ons wilt overleggen, kunt u contact opnemen met Mirjam Drost, mirjam.drost@wijzijnmind.nl of telefoonnummer 06 19973092.

Met vriendelijk groet,

Drs. M.J. ter Avest
Directeur / bestuurder MIND